

**LEYKOZ KASALLIGINING SABABLARI, BELGILARI VA TEKSHIRISH
USULLARI****PhD Xudoyarova G.N.*****Turğunboyeva Nozima Shuhradjon qizi******(davolash fakulteti talabasi)*****SAMARQAND ZARMED UNIVERSITETI**

Mavzuning dolzarbligi. Leykoz (leykoz, leukosis disease) - qon yaratish tizimining klonal xavfli (neoplastik) kasalligi. Leykozlar etiologiyasiga ko'ra bir-biridan farq qiladigan kasalliklarning keng guruhini o'z ichiga oladi. Leykozlarda sifatsiz klon ko'mikning yetilmagan gemopoetik hujayralaridan ham, yetilgan va yetilgan qon hujayralaridan ham paydo bo'lishi mumkin. Oqqonda kechadigan kamqonlik holati nafas qo'shilishiga olib kelishi mumkin chunki o'pka yetarlicha kislorod olmaydi va shuning natijasida yaxshi ishlamaydi. Oqqon kasalligida qonda tronbasitlar soni keskin kamayadi. Shuningdek qon ivishi bilan bog'liq momolar tanadan ko'karishlar paydo bo'lishiga olib keladi. Oqqon bilan kasallangan har yigirma bimorning bittasida teri toshmalar kuzatiladi bu allirginga ham o'xshashi mumkin. Shuningdek toshma turli shakl va o'lchamda bo'lishi mumkin. Ammo ularning umumiy jihati bir xil-tobora ko'payib tananing katta qismini egallaydi.

Kalit so'zlar: leykoz, kamqonlik holati, nafas, bemor, toshmalar, qon, suyak iligi, saraton kasali.

Maqsad: leykoz kasalligining sabablari, belgilari va tekshirish usullarini o'rganish.

Tadqiqot materiallari va usullari: Tekshirish uchun kasallagan bemorlarni kuzatdik va ulardan material olinib umumiy va maxsus tekshirish usullarini qo'lladik. Oqqon kasalligining eng aniq alomatlari tish milkalarining shishib ketishidir Bunday holatda bemor og'zida noqulaylik paydo boladi. Kasallikning yana bir alomatiga taloqning kattalashishi kiradi. Buning natijasida oshqozon siqiladi va bemor oz ovqatga to'yadi yoki ishtahasi bo'g'iladi. Yana bir xolatda burun va milkning qonashi qonda tronbasitlar yetishmovchiligi natijasida qon quyuqlashishi mumammolari namoyon bo'lishi mumkin. Bu esa o'z navbatida oqqon kasalligining jiddiy alomatini ko'rsatgan bo'ladi.

Suyaklardagi og‘riq- oqqon hujayralari suyak iligiga zarar yetkazishi emas Ammo ayrim bemorlarda ushbu alomat kuzatiladan. Bu ham oqqon kasalligining ilk alomatlaridan bo‘lib albatta buning etiborida bo‘lish kerak. Qorinning pastki qismi oo‘ltig‘ osti va bo‘yin sohasidagi limfa bezlarning og‘riqsiz shishishi yuqumli kasallik uchun qulaydir.

Ammo ko‘plab boshqa saraton kasalligiga kabi davolanishning muvaffaqiyatli kasalligining qanchalik tez aniqlashga bog‘liq. Oqqon kassaligi asosan 4 turda bo‘lishiga qaramay alomatlarning aksariyati bir xil ularni bilib olishi esa juda muhim hisoblanadi.

Oqqon kassaligi turli shaklda uchraydigan qon va suyak iligi saratonning nomidir. Minglab insonlar ushbu kassalikdan aziyat chekadi ayniqsa ular orasida 15 yoshgacha bo‘lgan bolalar ko‘pcholikni tashkil qiladi. Oqqon o‘limiga olib boradigan kassalikdir ammo uni o‘z vaqtida davolash vaziyatni biroz yengillashtirishi mumkin. Shuningdek har o‘n yilda olimlar tobora ko‘proq samarali dori topishga muvaffaq bo‘lmoqda. O‘tgan asirning 50- yillarda tashxis qo‘yilgan bimornining 14 foyizi besh yoki undan ko‘proq vaqt yashagan hozirda esa ularning ulush 60 foizni tashkil etadi. Bundan tashqari hozirda bir vaqtning o‘zida bir nechta dorilar sinovdan o‘tkazilmoqda ular samarali deb topilsa ushbu daxshatli kassalikni davolashda haqiqiy yangilik bo‘lishi mumkin. Ammo ko‘plab boshqa saraton kasaliga kabi davolanishning

muvaqqiyatli kasalligining qanchalik tez aniqlashga bog‘liq. Oqqon kasalligini jamoa bo‘lib davolash kerak Bitta shifokor davolash qiyin. Ko‘p viloyatlarda mutaxassislarimiz yitishmaydi chunki ish stavka kam. Albatta ular davolashga qiynaaladilar. Yana shuni alohida ta’kidlashim istardim bu kasalikkda turli tabiblarga borish mutloqo mumkin emas. Kassalik ildiz otib bo‘lganda keyin uni davolash qiyin bo‘ladi.

Oqqon kassaligi bu ankalogiya holat qon raki xalq tilida Oqqon tibbiyotda lekoz yoki leykemiya deb ataladi. Kassalik kelib chiqishining aniq sabablari hali tibbiyotdagi nomalum ,pirafilaktik me’yorlari ham yuq. Bu kasallik bola ham ayol kishi ham katta yoshdagi odam ham chlinishi mumkin. Kasallik butun dunyoda – rivojlangan davlatlarda ham ,qoloq davlatlarda ham uchraydi.

Xulosa: Xulosa qilib aytganda Oqqon murakkab kasallik bo‘lib, 21 asrda davolanish mumkin bo‘lgan kasalliklar to‘xatga kirmoqda. O‘zbekistonda olib qaraydigan bo‘lsak 20 yilda oldin oqqon samarali davolash usullari hali u qadar o‘rganilmagan edi. qqon kasallik bo'lsa-da, zamonaviy tibbiy yordam uni davolash yoki davolash. Erta tashxis qo'yish va o'z vaqtida boshlangan muolajalar olib borishini olishi mumkin. Hozirga vaxtga kelib bu kasalikkini yinguvchi davo muolajalari yo‘lga quyiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Mayboroda A. A. saraton kasalligini tashxislash masalasiga // Sibir tibbiyot jurnali. 2015. № 2. 128-134-betlar.
2. Taylor J., Xiao W., Abdel-Wahab O. Diagnosis and classification of hematologic malignancies on the basis of genetics // Blood. 2017. Vol. 130(4). P. 410–423. doi:10.1182/blood-2017-02-734541

3. Godley L. A., Shimamura A. Genetic predisposition to hematologic malignancies: management and surveillance // Blood. 2017. Vol. 130(4). P. 424–432. doi:10.1182/blood-2017-02-735290
4. Kulikov S. M., Garmaeva T. C., Rusinov M. A., Parovichnikova E. N. populyatsiya gematologiyasining tushunchalari, tamoyillari va vazifalari // klinik onkogematologiya. 2017. № 10(2). 250-257-betlar.
5. ГН Худоярова, И Баротов, МА Мамадиярова. ПИТАНИЯ СТУДЕНТОВ САМГМУ СРАВНИТЕЛЬНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА МЕЖДУ МЕДИКО-ПЕДАГОГИЧЕСКОГО И МЕДИКО-ПРОФИЛАКТИЧЕСКОГО ФАКУЛЬТЕТА. Journal of new century innovations 24 (2), 30-35
6. Худоярова Г. Н., Хасанова Дурдона, Ибрагимов Сохиб, & Асроржонова Зулфизар. (2023). ПИТАНИЯ СТУДЕНТОВ СРАВНИТЕЛЬНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА МЕЖДУ ФАКУЛЬТЕТАМИ. Ta'lim Innovatsiyasi Va Integratsiyasi, 8(1), 59–64. Retrieved from.